

*Załącznik
do Uchwały Nr XVII.115.2016
Rady Powiatu w Giżycku
z dnia 25 lutego 2016 r.*

**PROGRAM WSPIERANIA
OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE GIŻYCKIM
W LATACH 2016 – 2022**

Giżycko 2016

WSTĘP

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Prawa osób niepełnosprawnych gwarantowane są w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483). Zawiera ona prawo do niedyskryminacji stanowiąc, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (art. 32 pkt. 2.). Ustawa zasadnicza nakłada też na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom niepełnosprawnym, (art. 68) a także obowiązek pomocy tym osobom w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69) - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych. Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych służy ustawa z dn. 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 127, poz. 721 z 2011r. z późn. zm.)

Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających od osiągnięcia, przy współdziałaniu tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej (art.7).

Innym dokumentem regulującym prawa osób niepełnosprawnych jest Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2012r. poz. 1170), której celem jest popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Konwencja pod pojęciem „osoby niepełnosprawne” rozumie osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

W 2011r. weszła w życie ustawa z dnia 3 grudnia 2010r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2010r. Nr 254, poz. 1700) określająca obszary i sposoby przeciwdziałania naruszeniom zasady równego traktowania ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną oraz organy właściwe w tym zakresie.

Ze względu na niepełnosprawność ustawa zakazuje nierównego traktowania w zakresie:

1. Podejmowania kształcenia zawodowego, w tym doksztalcania, doskonalenia, przekwalifikowania zawodowego oraz praktyki zawodowych.
2. Warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej lub zawodowej, w tym w szczególności w ramach stosunku pracy albo na podstawie umów cywilnoprawnych.
3. Przystępowania i działania w związkach zawodowych, organizacjach pracodawców oraz samorządach zawodowych, a także korzystania z uprawnień przysługującym członkom tej organizacji.
4. Dostępu i warunków korzystania z instrumentów rynku pracy i usług rynku pracy .

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia (służą temu: szkolnictwo zawodowe, poradnictwo i pośrednictwo pracy). Natomiast rehabilitacja społeczna służy temu, by osoby niepełnosprawne stały się pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego (art. 8 i 9).

Rehabilitacją nazywa się proces społeczny, który zmierza do koordynacji działań instytucji państwowych, samorządowych, instytucji społecznych i inicjatyw indywidualnych celem przywrócenia ludziom niepełnosprawnym samodzielności społecznej, zdolności do twórczego życia, do pełnego uczestnictwa w życiu zbiorowym. Cel ten może być w pełni zrealizowany jedynie wówczas, kiedy postępowanie rehabilitacji jest: powszechne, wczesne, kompleksowe, ciągłe.

Wyróżnia się następujące typy rehabilitacji :

- 1) *rehabilitację leczniczą*, która dąży do odzyskania utraconej sprawności psychicznej fizycznej jednostki, lub w przypadku wad wrodzonych do osiągnięcia optymalnego usprawnienia,
- 2) *rehabilitację zawodową*, która obejmuje tę część stałego i skoordynowanego procesu rehabilitacji, której zadaniem jest poradnictwo i szkolenie zawodowe zmierzające do umożliwienia jednostce utrzymania się w odpowiedniej pracy,
- 3) *rehabilitację społeczną*, która jest procesem zmierzającym do przywrócenia samodzielności społecznej jednostki, która jest jej pozbawiona, a tym samym znajduje się poza ramami normalnego życia. Do zadań rehabilitacji należy przystosowanie warunków społecznych do integracji osób niepełnosprawnych w społeczeństwie. Dotyczy to zarówno przystosowania rodzin jak o ogółu społeczeństwa,
- 4) *rehabilitacja psychologiczna* - która współpracuje z medycyną i pedagogiką w ponownym przystosowaniu jednostki do normalnego lub zbliżonego do normalnego życia, przede wszystkim do nauki i wykonywania zawodu.

Wymienione formy rehabilitacji składają się na pojęcie i zakres rehabilitacji kompleksowej.

Rozmiar niepełnosprawności w Polsce określa się m.in. na podstawie badań przeprowadzanych przez GUS tj:

- a) Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań (ostatni z 2011r.),
- b) dane BAEL - Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (ostate z III kwartału 2015r),
- c) Europejskie Ankiety Badanie Zdrowia - EHIS – (ostatnie badanie z 2009 r).

Dane o osobach niepełnosprawnych zbierane są w powiatowych urzędach pracy, które są tam zarejestrowane jako bezrobotni lub poszukujący pracy. Badania GUS identyfikują osoby niepełnosprawne prawnie (tj. odnoszą się do przepisów obowiązujących w danym kraju dot. orzekania o niepełnosprawności) i biologicznie (subiektywne odczuwanie przez konkretną osobę ograniczenia wykonywania podstawowych dla danego wieku czynności przy braku orzeczenia).

Nadrzędnym kierunkiem w rehabilitacji jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie poziomu zatrudnienia tych osób. Kierunek ten osiągnąć jest m.in. poprzez etapowe przygotowanie osób niepełnosprawnych tj. udział w Warsztatach Terapii Zajęciowej, które mają za zadanie przygotowanie uczestników do pracy na otwartym rynku pracy lub na chronionym rynku pracy (Zakłady Pracy Chronionej), a także przejście do Zakładów Aktywności Zawodowej, gdzie osoby niepełnosprawne po pobycie w WTZ doskonalą swoje umiejętności do dalszej pracy zawodowej. Dlatego główny nacisk w powiecie winien być kładziony na kompleksowy cykl opieki nad osobami niepełnosprawnymi od wczesnej interwencji po rehabilitację społeczną w Środowiskowych Domach Samopomocy, które powinny być elementem realizowanej przez powiat strategii zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnymi intelektualnie, oparcia społecznego pozwalającego im na zaspokojenie potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną (dla osób, które nie rokują poprawy stanu zdrowia psychofizycznego i nie kwalifikują się ani do WTZ, ani ZAZ).

Zadania powiatu w części dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych są realizowane przez powiatowy urząd pracy. Zarówno osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP jako bezrobotne, jak i poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu mają prawo korzystać z usług i instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Finansowanie szkoleń, staży, prac interwencyjnych, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej lub doposażenie stanowiska pracy w przypadku osób posiadających status bezrobotnych następuje ze środków Funduszu Pracy. Aktywizacja zawodowa osób poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu finansowana jest środkami PFRON.

I. Diagnoza

Powiat Giżycki stanowi lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez mieszkańców miasta Giżycka, miasta/gminy Ryn, gmin: Giżycko, Kruklanki, Miłki, i Wydminy. Powiat Giżycki jest częścią Województwa Warmińsko - Mazurskiego. Według danych GUS i stanu na dzień 31.12.2014 roku powiat zajmuje powierzchnię 1118,21 km² i zamieszkiwany jest przez 57.562 mieszkańców. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 27,3% w stosunku do ogółu ludności, w wieku produkcyjnym - 58,6 %, a w wieku poprodukcyjnym 14,1 %.

Z danych statystycznych GUS za lata 2012-2014 zaznacza się spadek ludności w powiecie giżyckim. Sytuacja takiego stanu rzeczy jest wynikiem starzenia się społeczeństwa i spadku dzietności wśród rodzin.

Kolejną przyczyną spadku liczby ludności w powiecie giżyckim są m.in. migracje ludności, w tym migracje ludzi młodych za granicę (migracje zewnętrzne) w poszukiwaniu lepszego życia, pracy, migracje do dużych ośrodków miejskich (migracje wewnętrzne), miast akademickich, za pracę, nauką, rodziną.

Siedzibą władz Powiatu jest miasto Giżycko, którego wiodącą działalnością jest przemysł lekki, spożywczy, handel, usługi, żegluga śródlądowa, turystyka. Giżycko zamieszkuje 29.932 osób, co stanowi 51,92 % ogółu mieszkańców powiatu. Najliczniejszą gminą jest gmina Giżycko licząca 8276 mieszkańców co stanowi 14,36 % ogółu mieszkańców; najmniejszą natomiast jest gmina Kruklanki, która liczy 3.154 mieszkańców co stanowi 5,47 % ogółu mieszkańców.

Wśród mieszkańców powiatu zauważa się wzrost liczby osób u których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa, trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.

Osoby niepełnosprawne w powiecie przedstawia tabela nr 1:

Tab. 1

Ogółen	M	K	Miasto			Wieś		
			Razem	M	K	Razem	M	K
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8851	4236	4616	5177	2506	2671	3674	1730	1944

M – mężczyźni : K – kobiety

Powyższa tabela przedstawia liczbę dorosłych osób niepełnosprawnych w powiecie wg stanu w roku 2011 (dane GUS- spis powszechny 2011). Nie zawiera ona danych odnośnie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do 16 roku życia. Dane te za rok 2014 przedstawia tabela nr 2.

Tab. 2

l.p.	Wiek			Płeć	
	0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
1	2	3	4	5	6
1	48	60	71	70	109

Dane z tabeli (179 orzeczeń w roku 2014) obrazują ilość wydanych orzeczeń dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w roku 2014. Nie stanowi to pełnego obrazu ilości dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w powiecie giżyckim, bowiem orzeczenia wydawane są okresowo i w danym roku może być orzekana ponownie osoba, która wcześniej była orzekana i której orzeczenie wygasło w danym roku. Niemniej jednak, z obserwacji ilości wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON zadań powiatu wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jaka napływała do PCPR w ostatnich latach, widać wyraźny spadek wniosków dzieci i młodzieży, natomiast znaczący wzrost wniosków osób dorosłych. Świadczy to o starzeniu się społeczeństwa i przybywaniu osób niepełnosprawnych w wieku poprodukcyjnym.

Najważniejszymi przyczynami powstawania niepełnosprawności są:

- choroby układu sercowo - naczyniowego, zwłaszcza na tle miażdżycowym,
- choroby nowotworowe,
- urazy, zatrucia i wypadki, w tym wypadki przy pracy,
- choroby psychiczne i negatywne skutki dotyczące higieny życia i jakości zdrowia psychicznego,
- niewłaściwa lub niedostateczna opieka przed i popołożowa nad matką i dzieckiem,
- utrata zdrowia wskutek różnych szkodliwości występujących w środowisku, pracy i zamieszkania,
- choroby zakaźne, inwazyjne i genetyczne,
- zanieczyszczenia środowiska naturalnego,
- wady wrodzone.

W planowaniu rozwiązań życia społecznego powiatu uwzględnia się problematykę osób niepełnosprawnych. Na system pomocy tej grupie składają się skoordynowane działania prowadzone przez administrację samorządową oraz organizacje pozarządowe; w tym zwłaszcza zrzeszające osoby niepełnosprawne.

1. Bezrobocie

Zgodnie z Ustawą z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015r. poz. 149 z późn. zm.), bezrobotny to osoba niezatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy. Problematyką zatrudnienia oraz pracy podejmowanej przez osoby niepełnosprawne w szerokim zakresie zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku. Stopa bezrobocia w naszym powiecie na koniec roku 2014 wyniosła 17,0% (Kraj – 11,5%, województwo – 18,9%).

W 2014 roku oferta powiatowego urzędu pracy kierowana do osób bezrobotnych, których aktywizacja finansowana jest z Funduszu Pracy, została uzupełniona środkami PFRON. 12 osób poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu nabyło doświadczenie

zawodowe dzięki stażom, 4 osoby zostały przeszkolone a dzięki refundacji kosztów wyposażenia utworzono 3 stanowiska pracy.

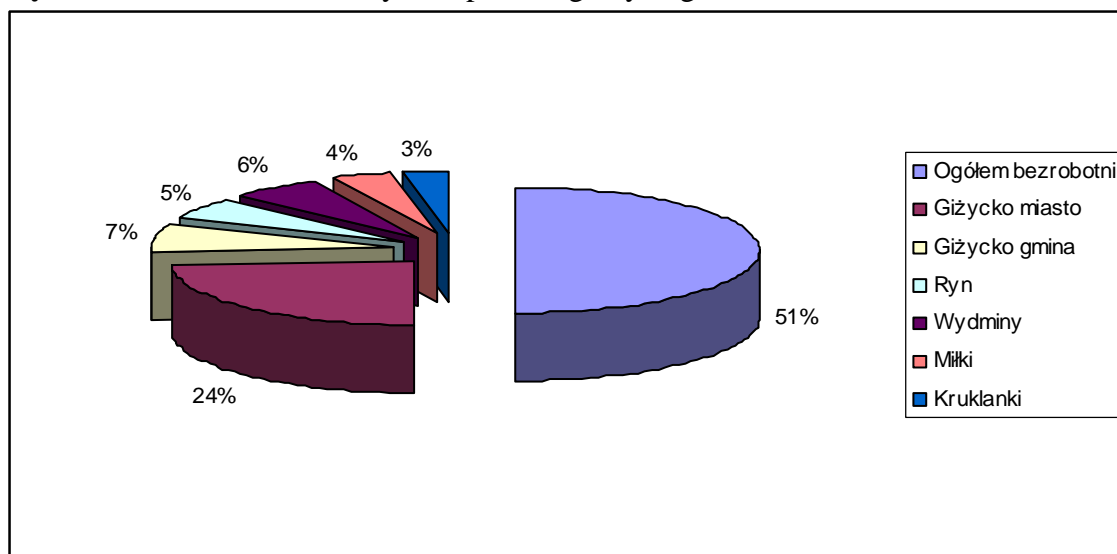
W okresie wdrażania Programu „JUNIOR – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych”, Powiat Giżycki corocznie aplikował po środki PFRON na jego realizację. Dzięki programowi w 2014 roku zaktywizowano poprzez staże 7 niepełnosprawnych osób bezrobotnych, wydatki programu obejmowały świadczenia na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych oraz premie dla pracodawców.

Liczba bezrobotnych w poszczególnych gminach stan na 31.12.2014 roku:

Tab. 3

wyszczególnienie	Powiat ogółem	z tego					
		Giżycko miasto	Giżycko gmina	Ryn	Wydminy	Miłki	Kruklanki
Ogółem bezrobotni	3140	1500	470	342	390	253	185
Ogółem kobiety	1727	814	269	202	184	159	99
Niepełnosprawni bezrobotni – ogółem	308	170	46	26	36	19	11
Niepełnosprawni bezrobotni – kobiety	151	91	22	16	10	6	6
Niepełnosprawni z prawem do zasiłku – ogółem	34	18	7	4	5	0	0
Niepełnosprawni z prawem do zasiłku – kobiety	18	9	4	4	1	0	0
Niepełnosprawni poszukujący pracy – ogółem	59	41	7	4	3	2	2
Niepełnosprawni poszukujący pracy – kobiety	26	19	4	1	0	1	1

Wykres 1 - Liczba bezrobotnych w poszczególnych gminach stan na 31.12.2014 roku

Z tabeli nr 3 i wykresu nr 1 wynika, że najwięcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Giżycku występuje w mieście Giżycko tj. 170 osób, w gminie Giżycko 46 osób, a najmniej w gminie Kruklanki 11 osób.

2. Dysfunkcje rodzin a niepełnosprawność

Rodzina z definicji jest podstawową komórką życia społecznego i we współczesnym świecie podlega wpływom różnorodnych czynników zewnętrznych, wywierających pozytywny ale również i negatywny wpływ na funkcjonowanie rodziny, powodując jej dezintegrację. Głównymi przyczynami zaburzającymi poprawne funkcjonowanie rodziny to:

- a) alkoholizm,
- b) ubóstwo,
- c) bezrobocie,
- d) nieporadność życiowa i niewydolność wychowawcza,
- e) przemoc w rodzinie,
- f) nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży,
- g) narkomania i inne.

a) piecza zastępcza

Niepełnosprawność występuje nie tylko w rodzinach biologicznych. Z problemem tym borykają się także rodziny zastępcze nadzorowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku.

Tab. 4

Lp.	Nazwa		Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe w tym o charakterze pogotowia	Rodzinne Domy Dziecka
1.	Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej	2012	68	18	2	2
		2013	69	19	3	2
		2014	72	15	3	2
2.	Liczba dzieci w nich przebywających	2012	89	26	5	16
		2013	88	26	11	16
		2014	84	19	12	11

Analizując dane zawarte w tabeli nr 4 obserwuje się zmiany w liczbie funkcjonujących rodzin zastępczych spokrewnionych i rodzin zastępczych niezawodowych. Od 2012 roku do 2014 roku zauważa się wzrost rodzin zastępczych spokrewnionych z 68 do 84. W rodzinach zastępczych niezawodowych odnotowuje się natomiast spadek w/w formy pieczy, z 18 rodzin w 2012 roku do 15 rodzin w 2014 roku. W rodzinach zastępczych zawodowych w tym o charakterze pogotowia oraz w RDD nie zauważa się istotnych zmian, liczba form w/w pieczy oraz dzieci w nich przebywających jest na tym samym poziomie.

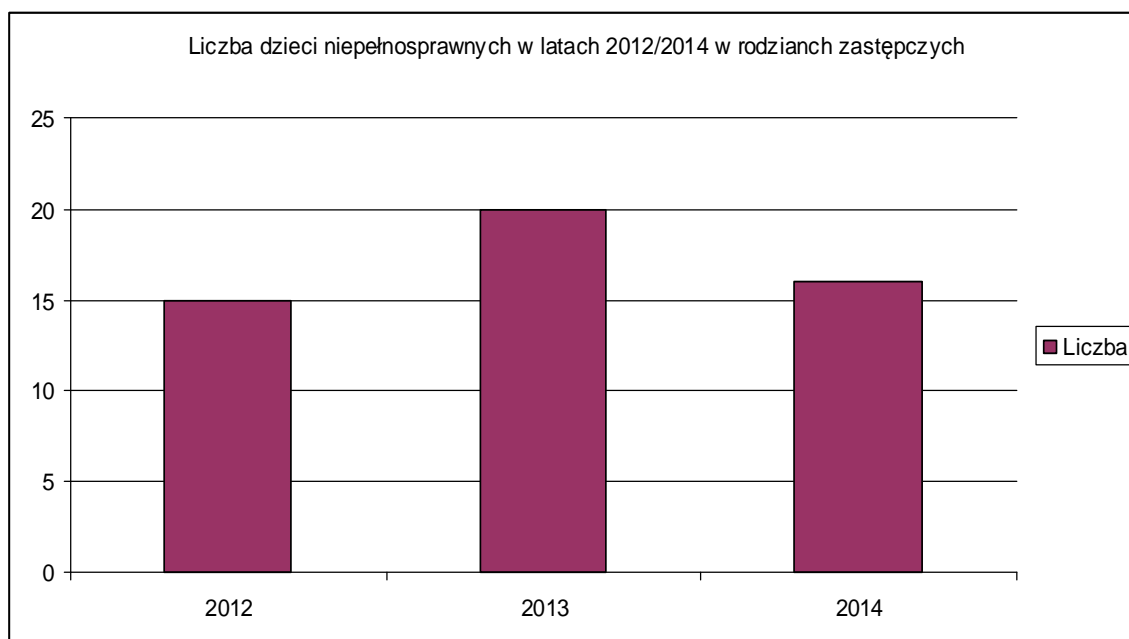
Dane zawarte w tabeli wskazują, że najwięcej dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych tj. 84 co stanowi 66,66 % ogółu dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. W rodzinach zastępczych niezawodowych przebywało 19 dzieci co stanowi 15,08 % ogółu dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. W rodzinach zastępczych zawodowych i RDD przebywało łącznie 23 dzieci co stanowi 18,25 % ogółu dzieci przebywających w 2014 roku w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Liczba dzieci niepełnosprawnych w latach 2012r. do 2014r. przebywających w rodzinach zastępczych.

Tab. 5

Lp.	Wg stanu na:	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	Liczba dzieci niepełnosprawnych w rodzinach zastępczych	%
	1	2	3	4
1.	2012	136	15	11,02
2.	2013	138	20	14,49
3.	2014	126	16	12,69

Wykres 2

Badając środowisko rodzinnej pieczy zastępczej powiatu giżyckiego na podstawie tabeli nr 5 zauważa się, że liczba dzieci niepełnosprawnych przebywających w rodzinach zastępczych zmienia się z roku na rok. W 2012 roku wspomnianych dzieci było 15, co stanowi 11,02% ogółu dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W 2013 roku dzieci niepełnosprawnych było o 5 więcej tj. 20, co stanowi 14,49% ogółu. W 2014 roku zaznacza się spadek liczby dzieci niepełnosprawnych przebywających w pieczy z 20 w 2013 roku do 16 w roku 2014 roku co stanowi 12,69% ogółu.

3. Ośrodki Pomocy Społecznej

Na terenie powiatu giżyckiego funkcjonuje 6 Ośrodków Pomocy Społecznej, tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruklankach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wydminach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłkach.

Pomoc Ośrodków Pomocy Społecznej ukierunkowana jest na umożliwienie osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej, także osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, na rozwiązywanie różnorodnych problemów, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości oraz zapobieganie ich powstawaniu.

Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy OPS

Tab. 6

Gmina	Osoby dorosłe	Dzieci
Giżycko m.	532	265
Giżycko gm.	226	46
Wydminy	144	71
Ryn m/gm.	895	64
Kruklanki	56	9
Miłki	31	70
Razem	1.884	525

Tabela nr 6 przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy OPS w mieście Giżycko oraz w poszczególnych gminach. Najwięcej osób niepełnosprawnych Ośrodki wykazują w mieście i gminie Ryn, łącznie 959 osób (dorośli i dzieci), najmniej osób niepełnosprawnych jest w gminie Kruklanki, łącznie 65 osób (dorośli i dzieci).

4. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub inne podmioty.

W Powiecie Giżyckim funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, w których prowadzone są zajęcia z 50 podopiecznymi. Pierwszy warsztat z 30 uczestnikami działa przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Giżycku. Podopieczni należą do Klubu Olimpiad Specjalnych Polska, biorą udział w mitingach i zawodach ruchu sportu niepełnosprawnych.

Drugi, 20 - osobowy działa w Rynie i prowadzony jest przez Ryńskie Stowarzyszenie Integracji Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „RYSIPON” Dar Serca.

Celem działalności w/w podmiotów pomocowych jest:

- a) zwiększenie zakresu samodzielności i zaradności życiowej,
- b) wdrażania do pracy fizycznej i umysłowej,
- c) kształtowanie charakteru,
- d) rozwijanie osobowości oraz opanowanie przez uczestników czynności przysposabiających do pracy zawodowej.

5. Środowiskowy Dom Samopomocy

Od 1 lipca 2006r. funkcjonuje w strukturach powiatu Środowiskowy Dom Samopomocy w Giżycku, a od 2007r. na zlecenie Powiatu ŚDS w Rynie przy stowarzyszeniu RYSIPON „Dar Serca”. Zgodnie z art. 51a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej „Środowiskowy Dom Samopomocy w świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym”.

Obecnie Środowiskowy Dom Samopomocy w Giżycku posiada 33 miejsca dziennego pobytu, 4 miejsca całodobowego pobytu. Do miejsca całodobowego pobytu kieruje się osoby u których wystąpiła potrzeba spowodowana sytuacją życiową lub rodzinną, lub osoby chcące odbywać treningi samoobsługi i umiejętności społecznych w ramach indywidualnego planu postępowania wspierającego – aktywizującego.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Rynie posiada 40 miejsc dziennego pobytu, nie posiada natomiast miejsc całodobowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem MPiPS z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy uczestnikami takiej placówki są: osoby przewlekle psychicznie chore, osoby upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne, oraz osoby wykazujące inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Ważną sprawą jest utworzenie w powiecie giżyckim jednego bądź kilku domów dziennego pobytu dla osób, które nie kwalifikują się do żadnej z form pomocy tj. WTZ, ZAZ czy ŚDS, a pozostając w domu tracą możliwość kontynuowania rozwoju i poszerzania wiedzy nabytej w trakcie edukacji w którejś z powyższych placówek. Z definicji wynika, że **Dom Dziennego Pobytu** to miejsce, które powstaje na potrzeby konkretnej grupy osób. Z tego typu instytucji mogą skorzystać między innymi seniorzy oraz osoby ze stopniem niepełnosprawności. W Domach Dziennego Pobytu zaspokajają się ich potrzeby i umożliwia spędzenie czasu z innymi osobami nie mogącymi liczyć w ciągu dnia na pomoc bliskich. Zadanie to ciąży na gminach, lecz brak środków uniemożliwił dotychczas powstanie tego typu placówki. Potrzebę powołania Dziennego Domu Pobytu rozważa gmina Miłki.

6. Zakład Aktywności Zawodowej

Zakład Aktywności Zawodowej powstał 1 grudnia 2004 roku jako jednostka organizacyjna Powiatu Giżyckiego. Zakład utworzony został na potrzeby osób z najcięższym stopniem niepełnosprawności, w którym to osoby te mają szansę na pracę oraz rehabilitację społeczną i zawodową. Placówka jest jednostką organizacyjną powiatu giżyckiego, dofinansowaną przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem Zakładu Aktywności Zawodowej jest zatrudnianie oraz przygotowanie osób

niepełnosprawnych do życia w otwartym środowisku, a także pomoc w realizacji samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości oraz potrzeb. Proces ten realizowany jest poprzez rehabilitację zawodową, społeczną oraz zdrowotną. Rehabilitacja pracowników niepełnosprawnych jest zespołem różnych działań organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, które zmierzają do osiągnięcia odpowiedniego poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych, odpowiedniej jakości życia i integracji społecznej. Giżycki zakład pomaga osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności i z umiarkowanym stopniem (choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe, autyzm) w zakresie usamodzielniania się, a także uczy nowych umiejętności poprzez pracę w różnych zawodach.

7. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności

Celem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności jest orzekanie osób do celów pozarentowych, do korzystania z różnych ulg i uprawnień m.in. w ramach systemu pomocy społecznej, zarówno osób do 16 roku życia jak i powyżej 16 lat. Liczba osób którym wydano orzeczenie w poszczególnych latach z podziałem na stopnie niepełnosprawności przedstawia się następująco:

Tab. 7

Rok	Stopnie niepełnosprawności		
	lekki	umiarkowany	Znaczny
2012	250	216	221
2013	215	197	160
2014	217	195	156
Razem	1770	1519	1409

Należy dodać, że ilość wydanych orzeczeń nie odzwierciedla liczby osób niepełnosprawnych z poszczególnymi stopniami niepełnosprawności, gdyż orzeczenia najczęściej wydawane są na czas określony i osoby w poszczególnych latach mogą się powtarzać.

8. Szkolnictwo dla osób niepełnosprawnych

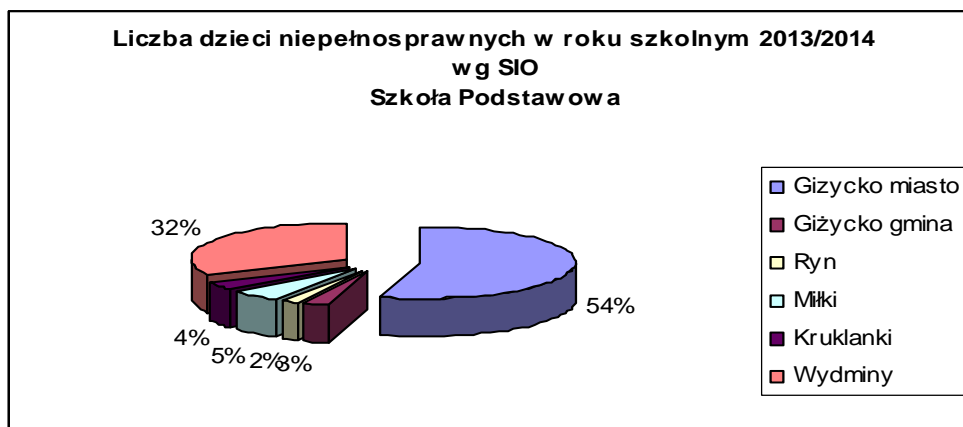
Osoby z wszelakimi niepełnosprawnościami uczą się w szkołach publicznych, ogólnodostępnych jak i w placówkach specjalnych.

Liczba dzieci niepełnosprawnych w roku szkolnym 2013/2014 wg Systemu Informacji Oświatowej

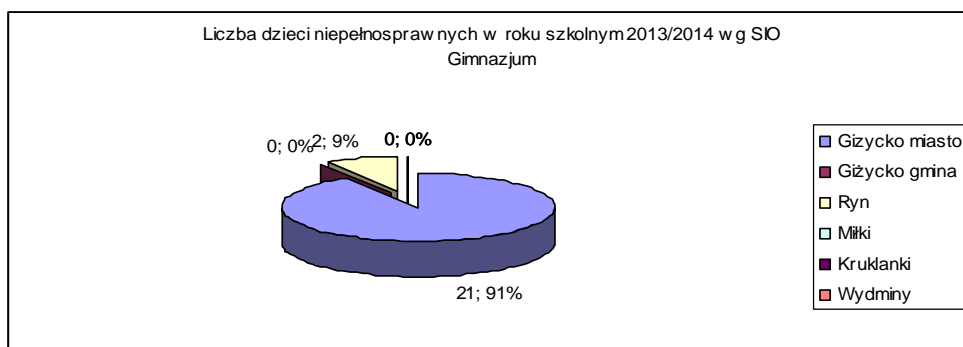
Tab. 8

Gmina	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Przedszkole
Giżycko – miasto	60	21	16
Giżycko gmina	3	-	-
Ryn	2	2	2
Miłki	6	-	-
Kruklanki	4	-	-
Wydminy	36	-	-
Razem	111	23	18

Wykres 3

Wykres 4

a) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Giżycku

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Giżycku obejmuje kształceniem, wychowaniem i opieką dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym oraz głębokim, z autyzmem i zespołem Aspergera (w tym w normie intelektualnej) oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. W skład Ośrodka wchodzi: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Szkoła Przystosowująca do Pracy oraz Internat. Placówka posiada również stołówkę, przez co zapewnia codzienne obiady swoim podopiecznym.

Od września 2014 roku funkcjonuje w Ośrodku przedszkole specjalne, które wspomaga rozwój najmłodszych podopiecznych. Od 2015r. wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Szkoła zapewnia wysoko wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, nowoczesne metody nauczania i wychowania oraz możliwość korzystania z najnowszych zdobyczy techniki informatycznej w bardzo dobrze wyposażonych pracowniach specjalistycznych.

b) Niepubliczny Zespół Specjalnych Placówek Oświatowych przy PSOOU Koło w Giżycku

Placówka prowadzi zajęcia dla uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną, z autyzmem, z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, umiarkowanym i znacznym. Zajęcia są prowadzone na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz przystosowującej do pracy. Szkoła podstawowa prowadzi zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, na poziomie I i II etapu edukacyjnego oraz zespół rewalidacyjno – wychowawczy.

Na poziomie gimnazjalnym kieruje się uczniów, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych. Do tego typu szkoły przyjmowani są uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym, głębokim, ze sprzężeniami: niesłyszący, słabosłyszący, niewidomi, niedowidzący z niepełnosprawnością ruchową oraz z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, absolwenci szkoły podstawowej.

W szkole przysposabiającej do pracy są uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym lub ze sprzężonymi niepełnosprawnościami.

c) Terapeutyczny Punkt Przedszkolny PSOUU Koło w Giżycku

Od 1 stycznia 2015 roku swoją działalność rozpoczął Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny w Giżycku. Do w/w punktu przyjmowane są dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego lub o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych. Punkt przyjmuje dzieci od 3 roku życia dziecka do podjęcia nauki dziecka w szkole.

9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku realizując zadania powiatu wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przyznaje pomoc osobom niepełnosprawnym w postaci różnego rodzaju dofinansowań, w tym:

- a) dofinansowania do zaopatrzenia w środki ortopedyczne i pomocnicze,
- b) dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego,
- c) dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu,
- d) dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych,
- e) sport, kultura, rekreacja i turystyka,
- f) usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.

Liczba osób niepełnosprawnych, która korzystała z pomocy PCPR

Tab. 9

Forma pomocy	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Likwidacja barier funkcjonalnych							
- dorośli	36	25	16	114	19	21	21
- dzieci	7	0	1	41	1	10	3
Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych							
- dorośli	152	168	49	228	65	74	35
- dzieci	21	19	18	13	16	15	6
Dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych							
- dorośli	646	697	724	869	943	1022	1095
- dzieci	64	61	62	81	71	37	65
Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego							
- dorośli	5	3	2	10	0	3	2

- dzieci	3	2	0	7	0	0	2
Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji – impreza	3	7	1	5	7	8	5

Powyższa tabela obrazuje udzieloną pomoc osobom niepełnosprawnym ze środków PFRON w latach 2009 – 2015. Na tej podstawie można stwierdzić, że następuje wzrost wydatków na dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dorosłym osobom niepełnosprawnym, których liczba z roku na rok rośnie.

Niestety niedostateczne środki PFRON powodują niedoinwestowanie wszystkich dziedzin w zadaniach wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, stąd też na 72 złożone wnioski na likwidację barier funkcjonalnych, zrealizowano zaledwie 24, na 180 wniosków na turnusy rehabilitacyjne jedynie 41. Z braku środków nie było możliwości zrealizowania wszystkich wniosków na dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i sprzętu pomocniczego. Warto zauważyć, że w 2015 roku zarejestrowano aż o 101 wniosków więcej na ten cel niż w roku 2014.

Oprócz tego, PCPR w Giżycku od 2012 roku realizuje wybrane programy PFRON, a mianowicie „Aktywny Samorząd” oraz program „Wyrównywanie Różnic Między Regionami II”, którego edycja zakończyła się w 2014 roku.

Głównym celem programu „Aktywny Samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program w 2013 roku został podzielony na dwa moduły (Moduł I oraz Moduł II) i obszary. W 2013 roku wprowadzono dofinansowanie w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (dawny program „STUDENT”, „STUDENT II”), który realizuje się obecnie w ramach Modułu II.

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową. W ramach tego modułu można uzyskać dofinansowanie w następujących obszarach wsparcia:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- a. Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- b. Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- c. Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- d. Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- e. Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- f. Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- g. Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- h. Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Powyższe formy wsparcia programu Aktywny Samorząd adresowane są do uprawnionych osób fizycznych zamieszkałych na terenie danego powiatu.

Liczba osób którym udzielono wsparcia w ramach programu „Aktywny Samorząd” w latach 2012/2015

Tab. 10

Aktywny Samorząd 2012/2015				
Liczba wniosków zrealizowanych łącznie w ramach Modułu I i II				
Rok	2012	2013	2014	2015
Lp	16	91	69	71

PCPR Giżycko w latach 2012 - 2015 realizował program „Wyrównywanie Różnic Między Regionami II”, którego edycja zakończyła się w 2014 roku, natomiast w 2015 roku rozliczono projekty złożone w 2014 roku. Celem strategicznym programu było wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Cele operacyjne programu WRMR II:

- a) poprawa wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny,
- b) zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych i zakładów opieki zdrowotnej,
- c) zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych,
- d) zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,
- e) zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne,
- f) poprawa dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych,
- g) zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Adresatami programu WRMR II w ramach poszczególnych obszarów wsparcia byli:

1. Obszaru A (wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny) – podmioty, które prowadzą obiekty służące rehabilitacji:
 - a. organizacje pozarządowe,
 - b. jednostki samorządu terytorialnego,
 - c. uczelnie medyczne,
 - d. zakłady opieki zdrowotnej,

2. Obszaru B (likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) – zakłady opieki zdrowotnej, powiaty oraz podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne.
3. Obszaru C (część kosztów utworzenia spółdzielni socjalnych osób prawnych w zakresie adaptacji pomieszczeń oraz wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych) - gminy, powiaty, organizacje pozarządowe.
4. Obszaru D (likwidacja barier transportowych - część kosztów zakupu lub przystosowania pojazdów przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych).
 - a. organizacje pozarządowe,
 - b. gminy i powiaty,
 - c. spółdzielnie socjalne osób prawnych,
5. Obszaru E (dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych) – gminy, powiaty oraz organizacje pozarządowe.
6. Obszaru F (część kosztów utworzenia warsztatów terapii zajęciowej: prace adaptacyjne, modernizacja lub rozbudowa obiektu, zakup niezbędnego wyposażenia) – jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe.
7. Obszaru G (skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych) – powiaty.

Tab. 11

Wyrównywanie różnic między regionami II 2012/2015			
Liczba wniosków zrealizowanych łącznie			
Rok	2012	2013	2014
Liczba projektów	7 złożonych 6 zrealizowanych	7 złożonych 5 zrealizowanych (rozliczone w 2014r.)	4 złożone 2 zrealizowane (rozliczone w 2015r.)

10. Organizacje pozarządowe

Włączenie się organizacji pozarządowych w rozwiązywanie problemów niepełnosprawnych polega m.in. na profilaktyce, leczeniu i kompleksowej rehabilitacji, działalności interwencyjnej, zaopatrywaniu chorych w niezbędne artykuły medyczne, organizowanie obozów rehabilitacyjnych, pomocy związanej z zatrudnieniem, sprzyjaniu rozwojowi indywidualnych uzdolnień osób niepełnosprawnych, organizacji sportu, turystyki, krajoznawstwa, popieraniu inicjatyw gospodarczych, likwidacji barier i ograniczeń, działalności oświatowej i szkoleniowej.

Działające na terenie Giżycka organizacje pozarządowe uzupełniają rehabilitację leczniczą stosowaną w placówkach służby zdrowia i koncentrują się na różnych formach pomocy. Placówkami rehabilitacyjnymi, prowadzonymi przez organizację pozarządową - Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym są:

- Niepubliczny Zespół Specjalnych Placówek Oświatowych,

- Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny.
Liczba uczniów uczęszczających do w/w placówek w roku szkolnym 2015/2016 z podziałem na gminy przedstawia się następująco:

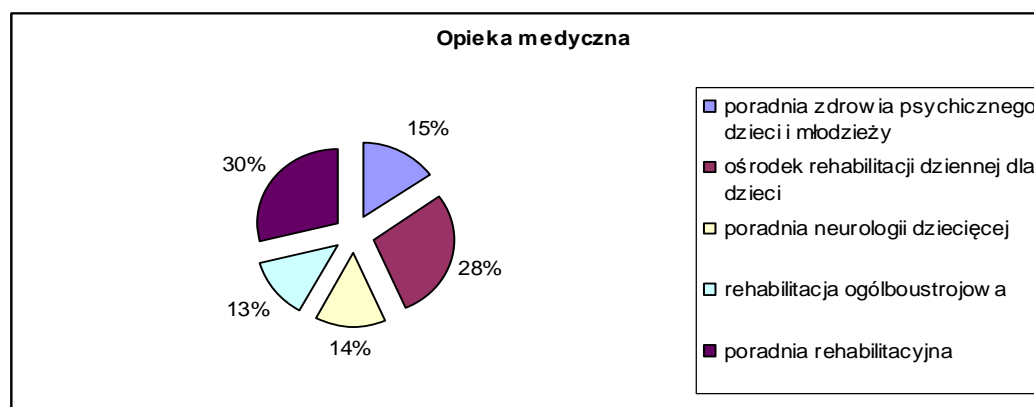
Tab. 12

Gmina	Niepubliczny Zespół Specjalnych placówek Oświatowych				Niepubliczny Terapeutyczny Punkt przedszkolny	Ogółem
	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Szkoła przysposabiająca do pracy	Razem Zespół		
1	2	3	4	5	6	7
Giżycko miasta	6	4	2	12	4	16
Giżycko gmina	0	1	0	1	2	3
Ryn	2	2	0	4	3	7
Miłki	1	1	0	2	0	2
Kruklanki	4	1	0	5	0	5
Wydminy	2	0	0	2	1	3
Razem	15	9	2	26	10	36

Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym prowadzi szereg działań na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym m.in. opiekę medyczną. W 2014 roku ze wspomnianej opieki skorzystały w poszczególnych poradniach:

- poradnia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży – 186 osób,
- ośrodek rehabilitacji dziennej dla dzieci – 347 osób,
- poradnia neurologii dziecięcej – 174 osoby,
- rehabilitacja ogólnoustrojowa – 163 osoby,
- poradnia rehabilitacyjna – 356 osób

Wykres 5

Kompleksowa rehabilitacja dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych – projekt PFRON - projekt obejmuje opieką 280 osób, z czego 152 osoby z powiatu giżyckiego.

Inne organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych to: *Ryńskie Stowarzyszenie Integracji Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „RYSIPON” Dar Serca* w Rynie prowadzące Warsztat Terapii Zajęciowej i od roku 2007 także Środowiskowy Dom Samopomocy, *Johannicka Stacja Opieki Medycznej, Spółdzielnia Inwalidów „Zgoda” w Giżycku, i „Pokój”*

w Rynie, Stowarzyszenie na rzecz chorych z choroba nowotworową „Promyk” Niepubliczny Zakład Opieki Paliatywnej Domowej, Polski Związek Niewidomych Okręg Warmińsko - Mazurski Zarząd Koła w Giżycku, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Giżycku, Polski Związek Żeglarzy Niepełnosprawnych w Giżycku.

Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Rozwoju Osób O Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych „SZANSA” działa przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Giżycku od roku 2004.

Jednym z celów Stowarzyszenia „SZANSA” jest wspieranie działalności edukacyjno-wychowawczej Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Jana Brzechwy w Giżycku, a w szczególności pozyskiwanie środków finansowych na realizację działań w zakresie zwiększenia szans edukacyjnych i społecznych osób z niepełnosprawnością intelektualną i autyzmem. Placówka jest otwarta na wszelkie działania związane z wychowaniem młodych ludzi i kształtowaniem ich pozytywnych postaw.

Pozyskane środki przeznaczamy na wzbogacenie oferty zajęć specjalistycznych, pozalekcyjnych i dodatkowych uwzględniających zainteresowania i potrzeby uczniów SOSW.

PZŻN zorganizował „Punkt żeglarskiej informacji turystyczno-sportowej dla osób niepełnosprawnych”, który zbiera i udostępnia informacje o szkoleniach żeglarskich i motorowodnych, sportach wodnych, rejsach śródlądowych i morskich, turnusach rehabilitacyjnych nad wodą i na wodzie oraz wszelkich innych przedsięwzięciach związanych z rehabilitacją osób niepełnosprawnych .

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych są realizowane przez wszystkie organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego stosownie do kompetencji z udziałem organizacji pozarządowych . Współpraca ta odbywa się na wielu płaszczyznach .

II. Założenia programu

1. Działania wobec osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym, ponieważ skutki niepełnosprawności dotyczą wszystkich dziedzin życia.
2. Polityka powiatu giżyckiego wobec niepełnosprawności jest ważnym elementem jego polityki społecznej i gospodarczej.
3. Założeniem polityki powiatu wobec osób niepełnosprawnych jest dążenie do kompleksowego działania uwzględniającego potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne i zawodowe niepełnosprawnych stwarzającego im możliwości integracji ze społeczeństwem. Działania te winny być skierowane przede wszystkim na następujące grupy potrzeb:
 - zapobieganie niepełnosprawności,
 - stymulacja rozwoju psychoruchowego dzieci do 7 roku życia,
 - wczesne rozpoznawanie i rozpoczęcie wspomagania rozwoju w pierwszym półroczu życia,
 - dostępność do różnych form edukacyjnych doradztwa i nauczania zawodowego,
 - zatrudnianie w zależności od możliwości zdrowotnych i posiadanych umiejętności,
 - integracja osób niepełnosprawnych ze społecznością,
 - ochrona socjalna, ekonomiczna i prawna,
 - zaopatrzenie w pomoce umożliwiające bądź ułatwiające normalne funkcjonowanie w społeczeństwie (m.in. w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny i ułatwiający życie),
 - likwidacja barier :

- a) architektonicznych,
 - b) w komunikowaniu się i technicznych,
 - usamodzielnianie,
 - mieszkalnictwo wspomagane, treningowe
4. Dążenie do pozyskiwania środków na realizację tych zadań z budżetu państwa, budżetów samorządów i innych źródeł.
5. Podstawą realizacji niniejszego programu jest skonkretyzowany podział zadań oraz skoordynowanie działań:
- administracji rządowej,
 - administracji samorządowej
 - organizacji pozarządowych, w tym zwłaszcza zrzeszających osoby niepełnosprawne.
6. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych mają charakter interdyscyplinarny, a więc dotyczą wszystkich dziedzin i przejawów życia w aspekcie zaspakajania potrzeb obywateli, które wynikają z faktu ich niepełnosprawności i z konieczności stwarzania im i z nimi możliwości partnerskiego udziału w życiu społecznym.
7. Samorząd powiatowy zwraca się z prośbą do samorządów gminnych i organizacji pozarządowych, zwłaszcza zrzeszających osoby niepełnosprawne i działających na ich rzecz o aktywny udział w realizacji niniejszego programu.
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku koordynuje działania na rzecz osób niepełnosprawnych i sygnalizuje konieczność wprowadzania zmian do przyjętego programu oraz informuje o problemach w realizacji przyjętych założeń.

III. Cele programu

Cele wiodące

1. Profilaktyka.
2. Stwarzanie warunków do rehabilitacji zawodowej i społecznej.
3. Dążenie do integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
4. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Cele szczegółowe:

1. Zintegrowanie działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.
2. Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych.
3. Wyrównanie szans w zakresie edukacji.
4. Stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce.
5. Tworzenie środowiska fizycznego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych.
6. Stwarzanie warunków do aktywizacji zawodowej, zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.
7. Organizowanie różnych form wspierania rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną.

IV. Elementy programu

1. Zintegrowanie działań wszystkich podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych

Zadania do realizacji:

1. Zidentyfikowanie zasobów i partnerów do pracy na rzecz osób niepełnosprawnych.
2. Utworzenie forum dla systematycznej debaty w dynamicznym procesie strategii wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym.
3. Tworzenie warunków do rozwoju placówek dla osób niepełnosprawnych.
4. Upowszechnianie znaczenia organizacji pozarządowych w badaniu i zaspokajaniu potrzeb osób niepełnosprawnych, wspieranie ich inicjatyw.
5. Inicjowanie tworzenia nowych organizacji pozarządowych i grup samopomocowych.

Formy realizacji:

1. Organizowanie i współorganizowanie konferencji, sympozjów i spotkań nt. roli samorządu powiatowego i gminnych oraz organizacji pozarządowych wobec osób niepełnosprawnych.
2. Ustalanie zadań dla poszczególnych partnerów.
3. Organizowanie i współorganizowanie szkoleń pracowników i działaczy organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych.
4. Upowszechnianie najskuteczniejszych środowiskowych form wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych.
5. Zatrudnianie odpowiednio wykwalifikowanych osób, w tym osób niepełnosprawnych, jako pracowników zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych.
6. Tworzenie wspólnej i spójnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych.
7. Promowanie nowych form wsparcia osobom niepełnosprawnym.
8. Promowanie jednostek i organizacji pracujących dla dobra osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Efekty:

1. Wzrost zainteresowania społeczności gminnych i powiatowych problemami osób niepełnosprawnych.
2. Rozwój środowiskowych form wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
3. Systematyczna i zaplanowana praca partnerów w oparciu o istniejące lub nowo powstałe zasoby dla wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym.
4. Monitorowanie powiatowego programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Giżyckim.
5. Powstawanie nowych organizacji pozarządowych i grup samopomocowych dbających o dobro osób niepełnosprawnych.
6. Spójna powiatowa polityka na rzecz wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym.
7. Pozyskiwanie funduszy pomocowych.

Wskaźniki:

1. Liczba konferencji, sympozjów, spotkań powiatowych zorganizowanych przez władze powiatu i gmin.
2. Liczba programów wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym opracowanych przez gminy lub środowiska osób o różnych schorzeniach.

3. Liczba szkoleń i warsztatów dla pracowników i wolontariuszy oraz rodzin osób niepełnosprawnych.
4. Liczba zorganizowanych form wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych.
5. Liczba osób i organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką ludzi niepełnosprawnych.
6. Liczba nowo powstałych organizacji pozarządowych i grup samopomocowych.
7. Liczba działań promocyjnych na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Współrealizatorzy:

Rada Powiatu, Starosta, Rady Gmin i Wójtowie, organizacje pozarządowe, rodziny osób niepełnosprawnych, osoby niepełnosprawne, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko - Mazurskiego, Warmińsko – Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, PFRON, Narodowy Fundusz Zdrowia, placówki edukacyjne, parafie, media i inni.

2. Wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych

Najczęściej rodzice spostrzegają symptomy sugerujące, że rozwój ich dziecka jest zagrożony. W takiej sytuacji powinno ono być poddane możliwie wczesnym, wszechstronnym i kompleksowym badaniom w celu sprawdzenia jego stanu zdrowia i rozwoju – wczesna interwencja. Zaniedbania rehabilitacyjne we wczesnym okresie życia mogą pozbawić dziecko niepełnosprawne szansy na uzyskanie przez niego optymalnego rozwoju. Im wcześniej rozpoczęta rehabilitacja - tym większa szansa na osiągnięcie sukcesu, jakim może być zahamowanie rozwoju wielu zaburzeń o postępującym przebiegu i znaczna poprawa istniejącego stanu. Dlatego też wszelkie oddziaływania rehabilitacyjne powinny być podejmowane możliwie najwcześniej i realizowane w sposób kompleksowy, wielodyscyplinarny i ciągły, według indywidualnych programów w ścisłej współpracy z rodziną dziecka.

Zadania do realizacji:

1. Wczesne rozpoznawanie zaburzeń oraz podejmowanie działań w zakresie wspierania rozwoju.
2. Przygotowanie pracowników służby zdrowia do taktownego i rzetelnego przekazania rodzicom informacji o niepełnosprawności dziecka.
3. Przygotowanie rodziny do pełnienia swej roli w sytuacji przyjścia na świat dziecka niepełnosprawnego (w tym opieka terapeutyczna dla rodziców od chwili narodzin dziecka).
4. Orzekanie o niepełnosprawności na podstawie rzetelnej, wielokrotnej i interdyscyplinarnej diagnozy.
5. Umożliwienie dziecku niepełnosprawnemu kontaktu z grupą rówieśniczą i korzystania ze zorganizowanych zajęć rehabilitacyjno - wychowawczych (tworzenie grup integracyjnych na wszystkich szczeblach nauczania od przedszkola po szkołę średnią).
6. Przygotowywanie dziecka niepełnosprawnego do możliwości podjęcia przez niego obowiązku szkolnego w najkorzystniejszych dla niego warunkach.
7. Opracowanie informatorów dotyczących wczesnego wspomaganie rozwoju i wskazówek dla rodziców.
8. Udzielanie dofinansowania osobom niepełnosprawnym ze środków PFRON na likwidację barier funkcjonalnych, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, turnusy

rehabilitacyjne, sport, kultura, turystyka i rekreacja oraz w ramach programu Aktywny Samorząd.

9. Udzielanie dofinansowania placówkom specjalnym zajmującym się wspieraniem rozwoju dziecka niepełnosprawnego ze środków PFRON na likwidację barier funkcjonalnych, sprzęt rehabilitacyjny (krzesła stabilizujące, „mówik”).

Formy realizacji:

1. Popularyzowanie znaczenia istoty wczesnej interwencji i jej wpływu na proces rehabilitacji.
2. Rozpoznawanie i diagnozowanie zaburzeń rozwojowych oraz kwalifikowanie do kształcenia integracyjnego lub specjalnego.
3. Wspieranie rozwoju dzieci na bazie kompleksowych oddziaływań wielodyscyplinarnych oraz wychowania stymulującego.
4. Rozwijanie form wspierania rodziny i dziecka dotkniętego niepełnosprawnością.
5. Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, wychowawców i rodziców traktujących o potrzebach i możliwościach rozwojowych dzieci niepełnosprawnych.
6. Pomoc rodzicom w dokonaniu właściwego wyboru formy kształcenia dla ich dziecka.
7. Tworzenie Integracyjnych Grup Przedszkolnych.
8. Organizowanie warsztatów pracownikom służby zdrowia z zakresu kształtowania umiejętności przekazywania rodzicom informacji o niepełnosprawności dziecka.
9. Wyznaczanie ścieżek edukacyjno – zawodowych dla niepełnosprawnej młodzieży szkolnej.

Efekty:

1. Zwiększenie skuteczności działania placówek podległych Staroście, Burmistrzom i Wójtom w zakresie niesienia pomocy rodzinie i dziecku z niepełnosprawnością.
2. Podniesienie świadomości rodziców, nauczycieli, pracowników służby zdrowia, socjalnych i wolontariuszy w zakresie skuteczności wczesnej interwencji.
3. Wzrost dostępności do usług specjalistycznych w zakresie uzyskania pomocy medycznej, psychologicznej, pedagogicznej i socjalnej oraz doradcy zawodowego.
4. Wzrost możliwości uzyskania pomocy w zakresie opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością w sytuacji tego wymagającej przez wolontariat.
5. Łagodzenie skutków niepełnosprawności przez wczesne rozpoznanie i oddziaływanie terapeutyczno – rehabilitacyjne.
6. Wzrost dostępności do interdyscyplinarnych form wspierania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością.
7. Zwiększenie szans dzieciom z niepełnosprawnością na podjęcie edukacji przedszkolnej.
8. Przygotowanie fachowej wykwalifikowanej kadry.

Wskaźniki:

1. Liczba dzieci objętych wczesną interwencją.
2. Ilość opracowanych diagnoz i prognoz rozwojowych dzieci niepełnosprawnych.
3. Ilość spotkań z rodzicami dzieci niepełnosprawnych.
4. Ilość szkoleń dla rodziców, nauczycieli i wychowawców traktujących o wpływie wczesnych oddziaływań.
5. Liczba przeszkolonych i powołanych wolontariuszy w zakresie opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym.
6. Liczba dzieci niepełnosprawnych objętych pomocą psychologiczną, pedagogiczną, medyczną,
7. Liczba rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym objętych pomocą socjalną.

8. Liczba dzieci z niepełnosprawnością uczęszczających do przedszkolnych grup integracyjnych.
9. Liczba dzieci z niepełnosprawnością, u których zaobserwowano poprawę stanu zdrowia w wyniku wcześniej podjętych działań.
10. Liczba osób merytorycznie przygotowanych do pracy w tym zakresie.
11. Ilość szkoleń pracowników służby zdrowia.
12. Liczba rodzin (rodziców) dzieci niepełnosprawnych objętych pomocą terapeutyczną (psychologiczną).

Współrealizatorzy:

PSOUU Koło w Giżycku, Szkoła Policealna im. Hanny Chrzanowskiej w Giżycku, rodziny dzieci niepełnosprawnych, podstawowe i specjalistyczne placówki opieki medycznej, Powiatowy Ośrodek Rozwoju Edukacji w Giżycku, MOPS, GOPS-y, NFZ, placówki przedszkolne, szkoły, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Burmistrzowie i Wójtowie, Starosta, organizacje pozarządowe i inne.

3. Wyrównywanie szans w zakresie edukacji

Ze względu na deficyty rozwojowe dzieci z niepełnosprawnością istnieje konieczność stosowania odmiennego procesu dydaktycznego cechującego się wzmoczoną pomocą pedagogiczną i opieką oraz maksymalną aktywizacją wszystkich stron w procesie uczenia się i nauczania. Zadaniem samorządów terytorialnych jest zapewnienie dziecku dotkniętemu niepełnosprawnością wzmoczonej pomocy pedagogicznej dostosowanej do charakteru niepełnosprawności, pozwalającej na optymalny rozwój jego osobowości. Realizacja tego zadania powinna stanowić podstawę w wyrównywaniu szans rozwojowych i poprawy jakości ich życia. Niezbędne są wszelkie starania, by dzieci i młodzież z dysfunkcją mogła kształcić się w dobrze zorganizowanych klasach integracyjnych lub oddziałach specjalnych w szkole masowej. Trzeba dodać, że proces dydaktyczno – wychowawczy przebiegający w środowisku rówieśników pełnosprawnych pełniej przygotowuje uczniów niepełnosprawnych do życia w społeczeństwie i daje szansę na samodzielne i aktywne ich życie.

Zadania do realizacji:

1. Systematyczne dokonywanie rozeznania w zakresie ilości dzieci i młodzieży powiatu giżyckiego o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
2. Podjęcie działań w zakresie podnoszenia poziomu świadomości dzieci i młodzieży na temat ich niepełnosprawnych rówieśników, ich praw, potrzeb i wkładu w życie społeczne.
3. Pozytywne orzekanie i kwalifikowanie do kształcenia integracyjnego i specjalnego opartego na potencjale możliwości dziecka.
4. Wspieranie inicjatyw związanych z organizowaniem imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych na rzecz i dla dzieci niepełnosprawnych.
5. Wspieranie rozwoju oddziałów integracyjnych.
6. Podnoszenie wiedzy nauczycieli - wychowawców w zakresie pedagogiki specjalnej oraz metod pracy z dzieckiem niepełnosprawnym.
7. Przygotowanie oferty edukacyjno-szkoleniowej dla młodzieży (system ponadgimnazjalny) oraz dorosłych (zwłaszcza starszych) osób niepełnosprawnych.

Formy realizacji:

1. Systematyczne dokonywanie rozeznania w zakresie ilości dzieci niepełnosprawnych, uczących się w placówkach oświatowych, objętych indywidualnym tokiem nauczania i pozostających poza systemem oświaty.
2. Prowadzenie działań w zakresie zapobiegania dyskryminacji, budzenie solidarności i tolerancji wobec osób z niepełnosprawnością.
3. Popularyzowanie modelu szkoły dostosowanej do potrzeb wszystkich dzieci.
4. Umożliwienie dzieciom z niepełnosprawnością kontaktów z grupą rówieśniczą i korzystania ze zorganizowanych zajęć w oddziałach integracyjnych i specjalnych.
5. Systematyczne dokonywanie wielodyscyplinarnej diagnozy dzieci niepełnosprawnych, wskazującej na ich potencjał rozwojowy i mocne strony oraz dostosowanie do ich możliwości psychofizycznych treści, metod i organizacji nauczania.
6. Podejmowanie działań na rzecz zaspokajania potrzeb uczniów w zakresie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i pomocniczy.
7. Organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych wg opracowanego kalendarza imprez dla dzieci niepełnosprawnych.
8. Wspomaganie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym w zakresie: pomocy społecznej, korzystanie z turnusów rehabilitacyjnych oraz możliwości uzyskania sprzętu rehabilitacyjno – ortopedycznego oraz pozyskiwaniu informacji o możliwości kompleksowego wsparcia.
9. Umożliwienie absolwentom klas specjalnych szkół gimnazjalnych kontynuowania dalszej nauki w Specjalnej Szkole Zawodowej – utworzenie nowych klas zawodowych.
10. Organizowanie szkoleń dla nauczycieli i innych osób zajmujących się pracą z dziećmi niepełnosprawnymi.
11. Współpraca z Policealną Szkołą im. Hanny Chrzanowskiej w Giżycku.
12. Dostosowanie wszystkich rodzajów szkół w powiecie do przyjęcia uczniów niepełnosprawnych do swoich placówek – likwidacja barier architektonicznych.

Efekty:

1. Dokonanie rozpoznania w zakresie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie się liczby dzieci uczęszczających do klas integracyjnych.
3. Zwiększenie szans na ukończenie szkoły zawodowej absolwentom klas specjalnych w pobliżu ich miejsca zamieszkania.
4. Zwiększenie poczucia tolerancji i solidarności z osobami niepełnosprawnymi wśród dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie szans dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w zakresie korzystania z turnusów rehabilitacyjnych, sanatoriów oraz zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny oraz w środki ortopedyczne i pomocnicze.
6. Zwiększenie się liczby dzieci z niepełnosprawnością uczestniczących w imprezach sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.
7. Zwiększenie świadomości nauczycieli i wychowawców w zakresie specyficznych potrzeb edukacyjnych dzieci dysfunkcyjnych.

Wskaźniki:

1. Ilość dzieci objętych nauczaniem w klasach integracyjnych i specjalnych przy szkołach ogólnodostępnych.
2. Liczba oddziałów integracyjnych i specjalnych na terenie powiatu.

3. Ilość zorganizowanych w szkołach pogadank na rzecz budzenia solidarności i tolerancji wobec osób z niepełnosprawnością.
4. Ilość dzieci z niepełnosprawnością objętych diagnozowaniem, orzekaniem i monitorowaniem.
5. Ilość absolwentów klas specjalnych kontynuujących naukę w utworzonej zawodowej klasie specjalnej.
6. Ilość dzieci z niepełnosprawnością korzystających z opieki medycznej, turnusów rehabilitacyjnych.
7. Ilość imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych zorganizowanych dla dzieci z niepełnosprawnością.
8. Liczba podjętych przez nauczycieli różnych form doskonalenia zawodowego w zakresie pedagogiki specjalnej.
9. Ilość zatrudnionych absolwentów klas specjalnych.
10. Ilość szkół dostosowanych do przyjęcia uczniów niepełnosprawnych.

Współrealizatorzy:

Powiatowy Ośrodek Rozwoju Edukacji w Giżycku, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, rodzice, PCPR, MOPS, GOPS, Starosta, Burmistrzowie, Wójtowie, NFZ, placówki podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

4. Stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce.

Zadania do realizacji:

1. Upowszechnianie informacji na temat praw osób niepełnosprawnych.
2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.
3. Wspieranie działalności stowarzyszeń działających na rzecz poprawy aktywności osób niepełnosprawnych i umożliwiających uprawianie sportu.
4. Popularyzacja aktywnych form życia poprzez stwarzanie możliwości pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, w sporcie, rekreacji i turystyce osób niepełnosprawnych.
5. Inicjowanie rozwoju aktywności osób niepełnosprawnych w imprezach, wystawach prac, festynach, wyjazdach, wycieczkach.
6. Popularyzacja osiągnięć sportowych i kulturalnych osób niepełnosprawnych.
7. Organizowane rokrocznie olimpiady umiejętności osób niepełnosprawnych.
8. Organizowanie raz w roku wystawy twórczości osób niepełnosprawnych połączonej ze sprzedażą w formie aukcji.

Formy realizacji:

1. Utworzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
2. Zintegrowanie działań samorządów gminnych i powiatowego dla osiągnięcia celu.
3. Opracowanie wspólnego dla gmin i powiatu kalendarza imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych dla osób niepełnosprawnych.
4. Organizowanie olimpiad specjalnych przy współpracy z klubami olimpiad specjalnych.
5. Wykorzystanie potencjału WTZ, ŚDS oraz Domu Pomocy Społecznej do organizowania wystaw twórczości osób niepełnosprawnych w powiecie i województwie warmińsko-mazurskim.
6. Zintegrowanie samorządów i organizacji pozarządowych na rzecz organizowania sportu i rekreacji dla osób niepełnosprawnych.

7. Stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa w sporcie i rehabilitacji uczniom niepełnosprawnym SOSW poprzez budowę Centrum Rehabilitacyjno – Sportowego.

Efekty:

1. Wzrost uczestnictwa osób niepełnosprawnych w ogólnych imprezach.
2. Wzrost zaangażowania samorządów: powiatowego i gminnych na rzecz organizacji imprez. zawodów sportowych, olimpiad specjalnych, olimpiad dla osób niepełnosprawnych.
3. Wzrost aktywności organizacji pozarządowych, osób niepełnosprawnych i ich rodzin z osobami niepełnosprawnymi.
4. Zaplanowana, dobrze zorganizowana praca gwarantująca osobom niepełnosprawnym udział w imprezach.
5. Wzrost poziomu funkcjonowania społecznego osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki:

1. Ilość osób niepełnosprawnych uczestniczących w różnego typu imprezach.
2. Ilość imprez sportowych.
3. Ilość imprez kulturalnych.
4. Ilość imprez rekreacyjnych.
5. Ilość osób niepełnosprawnych biorących udział w olimpiadzie.
6. Ilość osób niepełnosprawnych korzystających z turnusów rehabilitacyjnych.
7. Ilość wystaw twórczości osób niepełnosprawnych.
8. Ilość zebranych funduszy z aukcji prac.
9. Liczba udzielonych porad.

Współrealizatorzy:

Polski Związek Żeglarzy Niepełnosprawnych, Samorządy: powiatowy i gminne, GOPS, MOPS, rodziny osób niepełnosprawnych, organizacje pozarządowe, WTZ, ŚDS, DPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki edukacyjne, zakłady pracy chronionej i inne.

5. Tworzenie środowiska fizycznego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych

Tworzenie przyjaznego środowiska jest warunkiem lepsze funkcjonowanie w społeczeństwie osób niepełnosprawnych, w starszym wieku, matkom opiekującym się małymi dziećmi i innym. Dla celów rehabilitacji konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do usuwania barier uniemożliwiających lub utrudniających osobom niepełnosprawnym w miarę normalne funkcjonowanie w życiu społecznym.

Zadania do realizacji:

1. Zakup pojazdu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, dowożącego m. in. dzieci z powiatu do szkoły z klasami integracyjnymi. (Starosta, Burmistrz i Wójtowie – działania wspólne).
2. Stwarzanie możliwości dostępu do samorządowych środków komunikacji dla osób z niepełnosprawnością (zakup autobusów niskopodwoziowych).
3. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju informacji dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin o możliwościach dostępu i korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego niezbędnego do funkcjonowania w społeczeństwie.

4. Popularyzowanie wiedzy o możliwościach uzyskania dofinansowania z PFRON likwidacji barier architektonicznych i innych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych i w obiektach użyteczności publicznej.
5. Tworzenie mieszkań dla osób niepełnosprawnych.

Formy realizacji:

1. Wskazywanie obiektów użyteczności publicznej z barierami architektonicznymi. utrudniającymi normalne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie,
2. Podjęcie starań o sfinalizowanie zakupu z udziałem PFRON środków transportu dla osób z niepełnosprawnością.
3. Informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego niezbędnego do funkcjonowania w społeczeństwie.
4. Przekazywanie informacji o możliwościach uzyskania dofinansowania z PFRON w celu likwidacji barier.
5. Rozpoznanie potrzeb w zakresie likwidacji barier w środowisku by stworzyć go w najbliższych latach przyjaznym osobom niepełnosprawnym.

Efekty:

1. Zwiększenie ilości obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych w powiecie.
2. Zwiększenie liczby mieszkań przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
3. Likwidacja barier architektonicznych umożliwiająca samodzielne poruszanie się w przyjaznym środowisku fizycznym.
4. Wzrost najlepszych rozwiązań w zakresie tworzenia przyjaznego środowiska osobom niepełnosprawnym.
5. Większa ilość dzieci korzystająca z różnych form szkolnictwa integracyjnego.

Wskaźniki:

1. Liczba obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier.
2. Liczba mieszkań przystosowanych do osób niepełnosprawnych.
3. Liczba środków komunikacji publicznej przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4. Ilość osób, które skorzystały ze specjalnego sprzętu umożliwiającego im funkcjonowanie w społeczeństwie.
5. Ilość osób, która uzyskała dofinansowanie w celu likwidacji barier architektonicznych.
6. Ilość zlikwidowanych barier architektonicznych w jednostkach użyteczności publicznej.

Współrealizatorzy:

PCPR, PFRON, instytucje użyteczności publicznej, osoby niepełnosprawne lub ich rodziny, media, organizacje pozarządowe, MOPS, GOPS i inni.

6. Stwarzanie warunków do aktywizacji zawodowej, zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych

Zadania do realizacji:

1. Uaktywnienie służb powiatowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie.
2. Prowadzenie akcji informacyjnej wśród pracodawców zatrudniających powyżej 25 osób oraz jednostek budżetowych o korzyściach płynących z uzyskania wskaźnika zatrudnienia niepełnosprawnych.
3. Podejmowanie działań na rzecz poszerzenia oferty edukacyjnej i szkoleniowej skierowanej do osób niepełnosprawnych.
4. Monitorowanie zakładów pracy chronionej, współpraca z nimi, diagnozowanie ich funkcjonowania i potrzeb, wprowadzanie elementów wymiany doświadczeń rywalizacji i promocji poprzez ogłoszenie, m. in. konkursów, konferencji, sympozjów i spotkań.
5. Promowanie działań mających na celu przeciwdziałanie porzucania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne.
6. Rozwijanie sieci wysokokwalifikowanych doradców zawodowych.
7. Realizacja programów specjalnych, do udziału w których pierwszeństwo w skierowaniu przysługuje osobom będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których zaliczane są osoby niepełnosprawne.
8. Dążenie do pełnego osiągnięcia zakładanych wskaźników w realizowanych projektach współfinansowanych środkami Europejskiego Funduszu Społecznego, w których wsparcie osób niepełnosprawnych jest kryterium dostępu.

Formy realizacji:

1. Rozpoznanie możliwości finansowania zadań ze środków PFRON.
2. Organizowanie konferencji, sympozjów i spotkań poświęconych rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
3. Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów zajmujących się rehabilitacją zawodową osób niepełnosprawnych oraz zasad współfinansowania przyjętych programów.

Efekty:

1. Zwiększenie liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych zgodnie z ich kwalifikacjami zawodowymi.
2. Zwiększenie szans awansu zawodowego poprzez formy edukacyjne i szkoleniowe.
3. Efektywniejsze wykorzystywanie środków PFRON na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
4. Zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.
5. Rozszerzenie oferty edukacyjnej i szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych.
6. Efektywniejsze wykorzystywanie Zakładowych Funduszy Rehabilitacji ZPCH na potrzeby osób niepełnosprawnych.
7. Pełna diagnoza możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych.
8. Rozwój Zakładu Aktywności Zawodowej.
9. Zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych porzucających zatrudnienie.
10. Nabywanie przez osoby niepełnosprawne doświadczenia zawodowego i podnoszenie kwalifikacji dzięki stosowanym formom aktywizacji.

11. Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu osób niepełnosprawnych poprzez efektywne wdrażanie usług i instrumentów rynku pracy.

Wskaźniki:

1. Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych,
2. Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy,
3. Liczba osób podwyższających swoje kwalifikacje w placówkach edukacyjnych i szkoleniowych,
4. Liczba utworzonych stanowisk pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych z terenu wsi,
5. Liczba osób niepełnosprawnych, która podwyższyła swoje kwalifikacje celem zatrudnienia
6. Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w ZAZ – ie.

Współrealizatorzy:

Starosta i Rada Powiatu, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Burmistrzowie, Wójtowie, placówki edukacyjne i szkoleniowe, pracodawcy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ZPCH, WTZ, organizacje pozarządowe, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko - Mazurskiego i Wojewoda oraz inni.

7. Organizowanie różnych form wspierania rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną

Osoby niepełnosprawne są członkami społeczności lokalnej i mają prawo do pozostania we własnym środowisku lokalnym. Powinny one otrzymać potrzebne im wsparcie w ramach normalnych struktur edukacyjnych, opieki zdrowotnej, zatrudnienia i usług społecznych. Rodziny, w których żyją osoby niepełnosprawne często borykają się z bezradnością i mają trudności, przekraczające ich możliwości, prowadzące do dysfunkcji w wielu płaszczyznach życia.

Zadania do realizacji:

1. Dokładne zdiagnozowanie potrzeb rodzin osób niepełnosprawnych i zasobów infrastruktury ich wsparcia.
2. Inicjowanie tworzenia gminnych i powiatowych ośrodków wsparcia: domów pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych umysłowo i z innymi dysfunkcjami, dziennych domów pomocy, środowiskowych domów samopomocy, świetlic terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych, które doświadczają podobnych trudności, lub też tych których trudności mają podobną lub identyczną przyczynę.
3. Zainicjowanie współpracy organizacji pozarządowych i innych instytucji mających na celu realizację ogólnie rozumianej polityki prorodzinnej, nakierowanej w szczególności na wspieranie rodzin z osobami niepełnosprawnymi.
4. Stworzenie warunków rozwoju młodzieżowego wolontariatu wspomagającego rodziny z osobami niepełnosprawnymi.
5. Organizowanie szkoleń dla młodzieżowego wolontariatu i innych grup wsparcia rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną.
6. Organizowanie różnych form wypoczynku dla rodzin z dzieckiem i osobą dorosłą niepełnosprawną mających na celu poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań.

7. Edukacja rodzin mających osoby niepełnosprawne w zakresie pokonywania przez nie trudności.

Formy realizacji:

1. Zdiagnozowanie potrzeb rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną w celu dostosowania formy pomocy.
2. Aktywizowanie gmin do pełniejszego wypełniania swoich zadań w zakresie tworzenia domów dziennego pobytu, środowiskowych domów samopomocy, świetlic terapeutycznych grup wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych.
3. Zainicjowanie powstania organizacji pozarządowej o zadaniach prorodzinnych.
4. Reaktywowanie i odnowienie oraz przeszkolenie wolontariatu, który współtworzyłby grupy wsparcia.
5. Kierowanie rodzin z dzieckiem lub osobą niepełnosprawną na turnusy rehabilitacyjne.
6. Aktywizowanie członków rodzin osób niepełnosprawnych do szkoleń i pogłębiania wiedzy na temat dysfunkcji członków ich rodzin.

Efekty:

1. Zdiagnozowane obszary potrzeb osób niepełnosprawnych.
2. Powstawanie nowych placówek prowadzonych przez gminy, służących osobom niepełnosprawnym.
3. Zainicjowana działalności młodzieżowego wolontariatu.
4. Rozszerzenie usług rehabilitacyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych.
5. Zwiększenie świadomości rodziców na temat niepełnosprawności ich dzieci i innych członków rodzin.
6. Wsparcie rodzin osób niepełnosprawnych w wypełnianiu funkcji opiekuńczych.

Wskaźniki :

1. Liczba zdiagnozowanych rodzin wymagających wsparcia.
2. Liczba nowo powstałych placówek na terenach gmin służącym osobom niepełnosprawnym.
3. Liczba szkoleń dla wolontariuszy.
4. Liczba przeszkolonych wolontariuszy.
5. Liczba zarejestrowanych wniosków na turnusy rehabilitacyjne.
6. Liczba dzieci korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych.
7. Ilość szkoleń specjalistycznych dla rodzin.

Współrealizatorzy:

Samorząd powiatowy, samorzady gminne, PCPR, DPS, placówki służby zdrowia, służby socjalne, organizacje pozarządowe, rodziny osób niepełnosprawnych, kościoły i związki wyznaniowe, PFRON, Szkoła Policealna im. Hanny Chrzanowskiej w Giżycku, Centrum Wolontariatu przy Stowarzyszeniu Bezrobotnych „Jesteśmy”, itd.

V. Głównym zadaniem niniejszego programu jest:

1. Wsparcie rodzin.
2. Skupienie się na potencjale rodzin i społeczności lokalnej.
3. Nacisk na integrację rodziny i społeczności.
4. Szybka reakcja na problemy społeczne.
5. Aktywizacja społeczno – zawodowa.

6. Różnicowanie form pomocy i opieki.
7. Podnoszenie standardu usług.

VI. Realizacja programu spowoduje, że świadczona pomoc i opieka będzie:

1. Bliżej środowiska dziecka i rodziny.
2. Działać wcześniej, zanim narosną problemy.
3. Działać krócej, aby nie uzależniać dziecka i rodziny od pomocy.
4. Będzie tańsza, niż w tradycyjnych formach opieki.
5. Powodowała zmniejszenie skutków niepełnosprawności i minimalizację problemów opiekuńczo wychowawczych istniejących w rodzinach.
6. Wyposażała dzieci, młodzież i rodziny w niezbędną wiedzę dotyczącą radzenia sobie z problemami.
7. Źródłem dla prowadzenia szerokiej polityki informacyjnej na temat niepełnosprawności.
8. Powodowała powstawanie nowych miejsc pracy dla doświadczonej i wykwalifikowanej kadry.

Podsumowanie

Realizacja polityki społecznej państwa wobec osób niepełnosprawnych chroni te osoby, stwarza im warunki egzystencji i rozwoju, motywuje do aktywności i samozaradności. Siła niepełnosprawności uderza jednak najbardziej i przede wszystkim w rodzinę, potem dotyka środowisko zewnętrzne. Niepełnosprawność może dotknąć każdego z członków rodziny, na różnych etapach życia. Nie ulega wątpliwości, że wraz z jej pojawieniem się, w rodzinie mogą ulec dezorganizacji nie tylko relacje wewnątrz jej struktury, ale także kontakty z otoczeniem. Rodzina powinna uzyskiwać pomoc w instytucjach do tego powołanych.

Program zgodny jest z ustawą zasadniczą, z Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych oraz innymi aktami prawnymi, dotyczącymi tematyki osób niepełnosprawnych. Polityka państwa wpływa na wzmocnienie pozycji prawnej osób niepełnosprawnych, zwłaszcza poprzez konstytucyjne określenie praw i wolności człowieka oraz zintensyfikowanie ich ochrony.

Maleje rola administracji rządowej, a rośnie – samorządowej. Potrzeby osób niepełnosprawnych powinny być zaspokajane w środowisku zamieszkania, z wyjątkiem wymagających wysoko specjalistycznych zabiegów niedostępnych w miejscu zamieszkania. Taką koncepcję nazywa się rehabilitacją środowiskową. Chociaż nie została ona prawnie zdefiniowana, może przynieść w praktyce nieocenione korzyści samym zainteresowanym, samorządom powiatowym i gminnym odpowiedzialnym za skuteczność tworzonych programów wyrównywania szans osób niepełnosprawnych.

Program poddano konsultacji społecznej z:

1. Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych w Giżycku.
2. Powiatowym Zespołem Obsługi Szkół i Placówek Oświatowych.
3. Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym.
4. Powiatowym Ośrodkiem Rozwoju Edukacji.
5. Powiatowym Urzędem Pracy.

Opracowanie:

1. Zbigniew Piestrzyński
2. Małgorzata Kulik
3. Jolanta Kalinowska – Kosela
4. Małgorzata Świdzińska
5. Czesław Żdanuk